Homilia
en la missa crismal. Catedral de Tarragona,

25 de març de 2024, dilluns

Molt estimat poble sant de Déu, ungit pel sant Crisma. *Muy apreciado D. Vicente Jiménez, arzobispo emérito de Zaragoza y actual administrador apostólico de las diócesis de Huesca y de Jaca, coordinador del equipo sinodal de la Conferencia Episcopal Española y padre sinodal. Le agradecemos de corazón que hoy esté aquí en nuestro encuentro sacerdotal y que, al terminar la misa, nos imparta una conferencia sobre la realidad del Sínodo sobre la sinodalidad eclesial en la vida de la Iglesia.* Molt estimat Fra Octavi Vilà, bisbe electe de Girona; ens congratulem del vostre nomenament per part del papa Francesc i ens alegrem que un tarragoní de soca-rel ocupi la seu gironina.

Molt estimats preveres i diaques; estimat Vicari General, membres del Capítol i personal de la cúria; molt estimats religiosos i religioses, consagrats i consagrades; molt estimats seminaristes; estimada Coral i orquestra; benvolguts i benvolgudes. Saludem i felicitem també Mn. Josep M. Serra pel cinquantè aniversari d'ordenació sacerdotal; Mn. Joan Miquel Bravo, Mn. Jaume Gené, Mn. Antoni Pérez, Mn. Valens Niyitegeka i Mn. Yuriy Banga, pel vint-i-cinquè aniversari d'ordenació sacerdotal, i Mn. Raimon Mateu pel vint-i-cinquè aniversari d'ordenació diaconal. A tots, *ad multos annos*. I avui, també, en aquesta missa, pregarem especialment pels preveres difunts des de la darrera celebració de la missa del crisma: Mn. Josep Jordán, Mn. Ramon Mercadé, Mn. Jordi Rossell, Mn. Jaume Sanahuja i Mn. Romà Aldave. Que tots gaudeixin de la pau de Déu.

«L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, perquè ell m'ha ungit. M'ha enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat i als cecs el retorn de la llum, a posar en llibertat els oprimits, a proclamar l'any de gràcia del Senyor.» Avui també, aquí, s'acompleix aquesta Escriptura que acabem d'escoltar, en cada un de nosaltres i en la comunitat de l'Església de Tarragona. L'Esperit del Senyor es vessa sobre nosaltres en aquesta eucaristia. El seu gran signe sacramental, l'oli consagrat, ens serà donat per a repartir-lo a totes les comunitats. Del baptisme a la unció dels malalts, de la confirmació al sagrament de l'orde, la unció revitalitza, renova, enforteix i dona vida i alegria a la nostra estimada Església de Tarragona.

El sant Crisma posa el baptisme en el centre de la comunitat. Vivim una essencial unitat perquè participem d'un mateix baptisme, d'una mateixa fe i del mateix Senyor. L'experiència del Sínode sobre la sinodalitat que vivim a nivell d'Església universal, així com el treball fet a la mateixa diòcesi, està visibilitzant aquesta unitat en la diferenciació ministerial. En endavant, els diferents carismes i vocacions seran concrecions i riquesa diversa del mateix baptisme. El bisbe és qui realitza aquesta unitat radical perquè està en comunió amb Pere i amb tots els bisbes del món. La missa crismal mostra amb una força especial que sense comunió amb el bisbe no hi ha Església catòlica ni comunitat eclesial. I en comunió, en canvi, tota la creativitat, participació i responsabilitat de cada una de les persones batejades genera una fecunditat harmoniosa. L'Esperit del Senyor davalla sobre tota la seva Església. «Jo vaig plantar, Apolló va regar, però és Déu qui feia créixer» (1Co 3,6). Tan sols en la comunió de l'Església hi ha creixement i fecunditat.

En aquest punt podríem recordar aquella coneguda dita, assumida per la tradició de l'Església: *«In necessariis unitas, in dubio libertas et semper et ubique charitas»* 'En les coses necessàries, unitat; en el dubte, llibertat, i sempre i a tot arreu, caritat'. És una expressió genial que hom atribueix a sant Agustí tot i que, a partir d'algunes de les seves expressions, la frase prové del bisbe i humanista croat Marc Antoni de Dominis, de finals del segle XVI.[1]

[1]Cf. Friedrich Lücke, *Über das Alter, den Verfasser, die ursprüngliche Form und den wahren Sinn des kirchlichen Friedensspruches «In necessa-*

Quan som ungits per l'Esperit Sant, perquè vivim i celebrem en la comunió de l'Església, ens amarem dels seus dons. L'ambient eclesial de les comunitats comença a manifestar llavors els fruits de l'Esperit descrits magistralment a la Carta als Gàlates: «Amor, goig, pau, paciència, benvolença, bondat, fidelitat, dolcesa i domini d'un mateix» (Ga 5,22-23). Per difícils que siguin les circumstàncies personals o eclesials, ja no preval la crispació, la crítica o la polarització, sinó el do de la unitat i l'harmonia de la comunió. Perquè és més el que compartim —la fe, l'esperança i la caritat— que tots els accents, carismes, estils i sensibilitats diverses, que ja no tenen per què dividir-nos. «Participació i comunió per a la missió»: aquestes són les bases del procés sinodal que comencen a donar fruit també a la nostra diòcesi. «Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries» (Ac 2,42). I correspon al bisbe, en primer lloc, vetllar per aquesta unitat, que es concreta en el Magisteri i en la genuïna Tradició que prové dels Apòstols, en la manera de celebrar els sagraments i en la disciplina eclesial que es concreta més particularment en la unitat i comunió amb el bisbe i amb els projectes diocesans, especialment aquells que han estat aprovats pels diferents Consells. Després de gairebé cinc anys de trobar-me enmig vostre, crec que estic en condicions de poder assenyalar amb més vigor aquesta unitat en l'essencial. Sobretot ara es tracta d'aplicar amb tota la força i eficàcia el pla pastoral que, a partir de les indicacions del Consell Pastoral Diocesà, vaig concretar en la carta pastoral *Heu estat fills, sigueu també mares*, i que convé desenvolupar en el programa de les unitats pastorals i en la mateixa reforma de la cúria, o també en altres organismes eclesials, tot vetllant per una major corresponsabilitat i transparència. Es tracta de viure la unitat en l'essencial i deixar de banda allò del «sempre s'ha fet així», els *egos* personals, o qualsevol altra mundanitat espiritual que ens aparta de l'essencial, ens entreté en discussions fútils, ens fa caure en la corrupció o en la crítica despietada i, al capdavall, ens fa perdre la genuïna frescor de l'anunci de l'Evangeli. El papa Francesc ens n'ha parlat a bastament [precisament, en acabar la missa d'avui es lliurarà a tots els preveres i diaques un llibret del papa Francesc sobre aquest tema].

Amb tot, cal dir abans de cap altra cosa que el Senyor és el primer que respecta processos i ritmes en els seus ministres. El Sínode està impulsant la participació, la comunió i la missió de tots els batejats en el projecte evangelitzador, i en aquest punt hi van inclosos els ministres ordenats. Però també convé afirmar que si algú n'acaba despenjat serà molt pitjor per a ell: primer, es fa mal a ell mateix; en segon lloc, fa mal al bisbe; però, sobretot, acabarà fent mal a la mateixa comunitat a qui serveix. Es tracta d'un canvi de mentalitat en el funcionament secular de l'Església mateixa i, en aquest punt, s'han de trencar moltes reticències. És un canvi de mentalitat —però, no ens confonem— per a ser més fidels a la genuïna tradició evangèlica i apostòlica que ens ve dels orígens. D'aquí que no es tracti merament de problemes organitzatius. «En el prefaci de les resolucions del Concili Provincial Tarraconense els bisbes antecessors nostres van escriure: "No podem ni volem reduir la pastoral a un problema de simple reorganització i coordinació, sinó que cerquem de reunir el poble de Déu en l'Esperit Sant" […]. Reunir el poble sant de Déu significa per damunt de tot que reconeixem l'Esperit, enviat del Pare en nom del Senyor ressuscitat, com l'artífex de la comunió eclesial i de la fidelitat a l'Evangeli (vg. Jn 14,26). No hi ha acció missionera sense el do i la invocació de l'Esperit Sant, sense el seu mestratge, sense el seu impuls.»[2] I això té lloc en la comunitat!, això té lloc sobretot en el marc de l'Església diocesana!

Per a aquesta tasca no podem mirar-nos els uns als altres en les diferències, o polaritzant el dissentiment cap al Papa, el bisbe de torn, o aquells que no són de la meva corda. Es tracta d'una operació d'humilitat, perquè ningú no posseeix en plenitud l'Esperit Sant, i aquest temps del procés sinodal ens ho recorda. L'Esperit no és quelcom que es pugui tenir i que jo pugui contemplar com una propietat meva, com —per exemple— es posseeix un habitatge de propietat, una canongia o un títol acadèmic. L'Esperit, per tant, no és possessió, sinó vent i foc, és a dir, força transformadora. Nosaltres no tenim l'Esperit: és ell qui ens pren a nosaltres.

---

riis unitas, in non necessariis libertas, in utrisque charitas» [Sobre l'edat, l'escriptor, la forma original i el significat veritable de la dita pacífica eclesiàstica «In *necessariis unitas, in non necessariis libertas, in utrisque charitas*». Estudi hist*oricoliterari i teològic]*, Göttingen: Verlag der Dieterichschen Buchhandlung 1850.

[2] Els bisbes de Catalunya, *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies? Als vint-i-cinc anys del Concili Provincial Tarraconense de 1995* (21-I-2021), 5,1: *DdE* 1119 (2021) 198-215; aquí, 212-213.

Yves M. Congar, el gran eclesiòleg del concili Vaticà II, subratllava la dimensió essencialment comunitària de l'obra de l'Esperit Sant.[3] Ell ens condueix a Crist precisament per mitjà de la comunió eclesial. L'obra de l'Esperit, afirma Congar, no consisteix a esclarir «tal cosa» o «tal altra», sinó a animar i realitzar el cos de Crist. La comunió és, justament, la unitat sense uniformitat, l'harmonia o la simfonia de veus i carismes diferents.

És impossible concebre una Església on no hi actuïn simfònicament dons diversos, on amb esperit de llibertat no hi hagi corresponsabilitat, sinodalitat, intercanvis i comunió, ni es vegi que en el seu interior és Déu mateix, en el seu Esperit Sant, que actua, que entaula relacions, comunica i estableix la unitat. I perquè això succeeixi convé escoltar l'altre, convé donar confiança a l'altre i, a voltes, deixar de pensar que jo soc el qui sempre tinc la raó, o que ho haig de fer tot jo perquè, al capdavall, ho faig millor. Siguem, per tant, més sinodals i corresponsables: començant amb els altres companys preveres i diaques, religiosos i religioses, i acabant amb els laics i laiques que tenim a les nostres parròquies. El principi de l'Església, escrivia Johann Adam Möhler, és que «l'home no podria portar una vida cristiana, ni conèixer la seva religió, sense la influència que en ell hi exerceix la comunitat dels fidels, animats per l'Esperit Sant».[4] I Möhler assenyala amb alegria que els Apòstols no reberen l'Esperit Sant individualment sinó «reunits en un mateix lloc [*epí tò autó*], i en un mateix sentiment, no formant més que un conjunt de germans».

Davant les tensions, malentesos, entrebancs i dificultats en l'acció pastoral a la nostra diòcesi, hem de tenir clar allò de sant Pau: «Si no tinc amor, no em serveix de res» (1Co 13,3). Les tensions eclesials, i més en aquest procés sinodal i en la implementació de les unitats pastorals i la reforma de la cúria, han de servir perquè l'amor creixi entre tots nosaltres. Amb motiu de les visites pastorals que ja he dut a terme, ho he experimentat en les trobades amb el poble sant de Déu i, sobretot, quan amb el Consell Episcopal ens hem trobat amb els consells de les unitats pastorals per mitjà de «la conversa en l'Esperit». També ho hem viscut especialment en alguna reunió del Consell Presbiteral. Després d'expressar lliurement i profundament, cada un, el seu plantejament personal, ens hem obert a l'Esperit per a recollir el que el Senyor ha dit a cadascú a través del germà. És l'hora d'acceptar-nos, de treballar més conjuntament, d'estimar-nos tot i ser ben distints i diversos, esdevenint compatibles i col·laboradors. El cardenal Cantalamessa, en la conclusió d'una predicació quaresmal, afirmava: «Per tant, no es tracta d'eliminar el judici del nostre cor, sinó d'eliminar el verí del nostre judici! Això és, l'odi, la condemna, l'ostracisme.»[5]

Gràcies, estimats preveres i diaques, per la vostra fidelitat en l'essencial, perquè procureu de viure la vostra llibertat en la comunió de l'Església i en la llera ampla de la diòcesi. Gràcies, estimats germans preveres i diaques. Gràcies per la vostra caritat, la vostra entrega incondicional i el vostre servei ple d'afecte en el sant i fidel poble de Déu.

«No penseu» —escrivia Orígenes— «que n'hi ha prou a renovar-se una sola vegada; necessitem renovar la mateixa novetat [*"Ipsa novitas innovanda est"*].»[6] Ens hem aplegat a la missa del crisma per a renovar la mateixa novetat. Aquest és el sentit de la consagració dels sants olis que renovaran les nostres comunitats a través dels sagraments. Ungits en el primer amor, en el fervor de la primera caritat que ens fa anar a totes i que implica una entrega total. Ungits per a ser capaços de dialogar sinodalment enmig de les nostres comunitats. Vine, Esperit Sant, amara'ns de la teva unció! Renova'ns espiritualment! Vessa en nosaltres els obsequis de la unitat, de la llibertat i de la caritat! En el dubte, llibertat; en el necessari, unitat; i en tot, caritat.

Que santa Maria, Mare de Déu, sota l'advocació del Claustre i de Misericòrdia, ens protegeixi i ens ajudi. Amén.

---

[3] Yves M. CONGAR, *Vraie et fausse réforme dans l'Église*, París: Du Cerf [2]1969, 241-242.

[4] Johann *Adam* MÖLHER, *L'Unité dans l'Église*, París: Du Cerf 1938, 18; citat per Yves M. CONGAR, *Vraie et fausse réforme*, 241-242.

[5] Raniero CANTALAMESSA, «Primera predicació quaresmal» (3-III-2023) [en línia], https://www.cantalamessa.org/?p=4059&lang=es [Consulta: 16 març 2024].

[6] Orígenes, *Comm. in Rom.,* 5, 8: PG 14, 1042 A.